

5. Тривога і тривожність – як упоратися зі складними емоціями. *НУШ*: веб-сайт. URL: <https://nus.org.ua/articles/tryvoga-i-tryvozhnist-yak-uporatysya-zi-skladnymy-emotsiyamy/> (дата звернення 18.10.2022)
6. Штифурак В.Є. Психологія. Опорний конспект. Вінниця: Вид.-ред. відділ ВТЕІ КНТЕУ, 2018. 61с.
7. Що робити, аби знизити тривожність: поради психологині *Kolo.NEWS*: веб-сайт. URL: <https://kolo.news/category/zdorove/30517> (дата звернення 18.10.2022).
8. Ясточкіна І. А. Психологічні чинники виникнення та корекція особистої тривожності у ранньому юнацькому віці : автореф. дис. ... канд. психол. наук : 19.00.07 / І. А. Ясточкіна ; НПУ ім. М. П. Драгоманова. Київ, 2011. 23 с.
9. Як самотужки впоратися з тривогою? *Психологічна підтримка*: веб-сайт. URL: https://web.telegram.org/k/#@psy_support (дата звернення 12.10.2022)
10. Рікрофт Ч. Тривога та невроз: бібліотека Маресфілда. Рутледж, 1988. 172 с.

УДК 159.9:070

Людмила Шуляка-Владика
(Острозь)

ВПЛИВ МЕДІА НА ФОРМУВАННЯ СВІДОМОСТІ МОЛОДІ

У статті аналізується потенціал впливу сучасного медіа на молодь. Також розглянули позитивні й негативні наслідки диджиталізації. Розкрито різні способи інформування молодих людей і ефективність їхня. Розглянулись особливості формування особистості відповідно від форми медіаспоживання.

Ключові слова: *медіа, психологія, свідомість, молодь.*

The article analyzes the potential influence of modern media on young people. Positive and negative consequences of digitization were also considered. Various methods of informing young people and their effectiveness are revealed. The features of personality formation depending on the form of media consumption are considered.

Key words: *mass media, psychology, consciousness, youth.*

В сучасному світі людина з раннього дитинства опиняється в оточенні техносфери, вагомою частиною якої являються медіа, що грають важливу роль в житті людини. При чому, на перші місця вийшли так звані електронні засоби.

“Медіа” – є похідним терміном з латинської мови, що відображає посередника, посередництво, зокрема в суспільних відносинах щодо передачі інформації [4, с. 31]. Засоби масової інформації – це телебачення, радіомовлення, відео, комп’ютери, газети та журнали. Вони задовольняють наш інтерес у здобутті новин про події в Україні та у світі, водночас формуючи масову культуру суспільства.

З кожним днем газети й журнали розвиваються з великою швидкістю. Журнали зацікавлюють молодь багатьма рубриками про моду, гороскоп, тести, які є невіддільною частиною журналів, життя кінозірок і співаків, а також багатьох інших рубрик, які народжують інтерес у сучасної молоді до сьогодиншнього суспільства.

Радіомовлення також є невід’ємна частина нашого життя. Сучасну молодь, найбільше віддає перевагу радіохвилям де переважає розважальний контент. До електронних засобів масової інформації ми відносимо також телебачення. Мабуть, сьогодні немає сім’ї, де не було б телевізора. Свою популярність телебачення здобуло цікавими телепередачами, фільмами, серіалами, гарними ведучими, витонченим дизайном кіностудій.

Попри те, що ЗМІ – це головне джерело новин у сучасному світі. Вони мають досить негативний вплив на свідомість людини, зокрема й на спосіб життя не тільки молоді, а й

усього населення. Беручи до рук свій улюблений журнал, ми не замислюємось над тим, що більшість інформації, яка там міститься зовсім – неправдива, а подекуди й провокаційна. Читаючи останні новини про життя улюбленої зірки, молодь часто прагне бути схожою на свого улюбленця, часто не підозрюючи чим це загрожує. Так, наприклад, через статтю про те, що улюблений співак, або кіноактор захворів або ж потрапив в аварію, у молоді відразу виникає паніка. Це особливо стосується підлітків, які деякою мірою одержимі цими людьми. І що ж стається у такому випадку, цей самий підліток впадає в депресію, агонію, інколи трапляються і випадки самогубств. Тому не зважаючи на всю красу сторінок такого глянцевого журналу, все таки в нього не так і багато хорошого [2, с. 7].

Інша сторона цієї медалі. Часто у журналах є статті, які присвячуються певним порадам щодо тієї чи іншої ситуації. Молодь, це та частина суспільства, яка вважає, що вони вже дорослі й зі своїми проблемами можуть розібратись самі. Поради дорослих, батьків, викладачів їх зовсім не цікавлять, позаяк: *“ті нічого не розуміють”*. Таким чином не маючи відповіді на ті чи інші питання молодь прислухається порадам з глянцевих сторінок, або ж інтернету, вважаючи них дійсно дієвими «порадниками». Та інколи ці поради закінчуються не дуже добре.

Поради з журналів це спосіб привернути увагу читачів і вдало продавати свою продукцію. Що стосується порад з мережі інтернету, то тут складається зовсім інша ситуація. Слід відзначити те, що є дуже багато блогів, де незнайомі люди дають наче б то вказівки, після яких молодь впадає вплив до цієї людини. Тоді молода людина перетворюється на маріонетку, якою можна маніпулювати будь-яким чином. Далі після цього, в дуже багатьох випадках, дитина стає одержима якоюсь певною метою, якої намагається досягти. Часто саме після такі підлітки, або ж студенти можуть піти на злочин, розпочати палити, вживати спиртні напої, або ще гірше починають вживати наркотики.

Перевагою друкованої преси є те, що там найрідше всього зустрічається інформація про шкідливі для нашого організму речовини, є цензура. Часто в таких виданнях можуть друкуватися статті, вірші, розповіді молодих людей, що навпаки дозволяє деякою мірою розвивати свої здібності і бути почутим.

Характеризуючи телебачення і радіо як один із основних видів медіа можна сказати, що ці джерела мають більш негативний вплив на спосіб життя молоді. І цей вплив найбільш проявляється в рекламі. Насамперед це реклама алкогольних та тютюнових виробів. Всупереч, тому що в кінці реклами звучить застереження що вживання даного виду продукції може бути шкідливим для нашого здоров'я, в більшості випадках така реклама має пропагандистський характер. Адже, «як добре зібратися на вихідних з друзями за чаркою горілки», або, «яка ж рибалочка без чарочки»? Дивлячись на таке у молоді виникає певне поняття про те, що будь-який відпочинок повинен супроводжуватись зі споживанням спиртного і провести вільний час по-іншому не можна.

Іншою проблемою телебачення є різні телепередачі, фільми та мультфільми. Тут слід розпочати саме з мультфільмів. З раннього дитинства у нас склалося враження про те, що зазвичай, мультфільми спонукають дітей бути добрими, слухними, толерантними, співчутливими тощо. У них добро перемагає зло й у всіх життєвих ситуаціях потрібно проявляти людяність. Що ж сталося з сучасними мультфільмами, чого вони можуть навчити дітей? Більшість з них, взагалі псують психіку дітей. Тому що, вони не мають не якої мети та моралі. Взяти до уваги нині дуже популярні «Наруто», «Спанч Боб», або ж «Пінгвіни Мадагаскару». Чого вони можуть навчити сучасних дітей? У них багато злочинців, негативних персонажів, які прагнуть загарбати світ, або ж перемогти когось, але при цьому використовують жорстокі методи вирішення своїх проблем. І при цьому діти стають одержимі героям з цих мультфільмів і із захватом колекціонують їх фігурки і хочуть бути такими ж войовничими воїнами, від яких тільки одна шкода [1, с. 44].

Перегляд кінофільмів і телепередач часто також спричиняє не найкращий вплив на сучасну молодь. Всі ті бойовики, фільми з еротичним змістом також часто показують не

найкращий приклад для молоді. Окремої критики потребують телепередачі й серіали. Які часто показують лише негативні сторони життя людей.

І наостанок – це інтернет. Не зважаючи на всі плюси цього джерела інформації, в ньому приховується дуже велика кількість мінусів. По-перше, це доступ до інформації. Для молоді – це дуже хороше джерело новин, тут можна знайти все і про всіх. І саме в цьому і криється й основна проблема. Часто діти можуть натрапити на статті, які містять нецензурну та ненормативну лексику, але це не найгірше. Слід, відзначити, що існують інформаційні впливи, прямо загрозливе психічному і фізичному здоров'ю людини. Досить часто вони формують морально-психологічну атмосферу в суспільстві, живлять кримінальне середовище та сприяють зростанню психічних захворювань.

По-друге, часто дивлячись свій улюблений серіал в режимі онлайн, або шукаючи якусь інформації перед нами впливає реклама. Частіше всього ця реклама в яскравих картинках може дати інформацію про те, якими приємними на смак можуть бути наркотики, або ж які дивовижні чудеса творить з нами алкоголь, або ж ще гірше, як створити власними руками міні-вибухівку і стати юним піротехніком. Навіть поява реклами з оголеною жінкою, спонукає дітей до раннього сексу, адже дівчатка розуміють, що не потрібно цуратися власного тіла і це певна особливість їхньої статі, якою потрібно хизуватися, а хлопчику, уже в юному віці починають розуміти, що вони вже дорослі юнаки і в них починається потяг до протилежної статі [3, с. 29].

По-третє, це знайомство з небезпечними людьми в чатах, соціальних мережах, які як було сказано раніше проявляють вагомий вплив на свідомість молодшої людини. Не зважаючи на практичну значущість мережі інтернет, вміст різноманітних навчальних матеріалів, пошукових систем, сайтів ЗМІ тощо в ньому міститься велика кількість шкідливої та часто небезпечної інформації, яка й деформує свідомість молоді, сприяє зниженню їх працездатності та й взагалі зниженню рівня здоров'я, як фізичного, так і психологічного.

Можна зробити висновки що, вплив медіа на людину має суперечливий характер: як позитивні, так і негативні сторони. Узагалі інформацію в медіа підбирають, обробляють і оприлюднюють звичайні люди. І невідомо, наскільки ця інформація є правдивою й чи можна їй довіряти. Щоб відрізнити істину від брехні, потрібно набувати навичок критичного мислення. Це допоможе вам убезпечити себе від інформаційних небезпек – пов'язаних з інтернатом, комп'ютером, іншими засобами масової інформації.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Бурім О. В. Деструктивний вплив телебачення на особистість молодшого школяра. *Освіта на Луганщині*. 2010. №1. С. 43-48.
2. Здіорук С. І. Психологічне обґрунтування використання ЗМІ та різних видів рекламної продукції з метою профілактики нарко-, токсикоманії та алкоголізму. *Практична психологія та соціальна робота*. 2004. № 10. С. 6–8.
3. Комарова Н. М. Вплив засобів масової інформації на різні аспекти способу життя молоді. *Психологічна газета*. 2006. №23. С. 29-31.
4. Цимбалюк В. С. Мас-медіа право в інформаційному суспільстві. *Інформація і право*. 2011. №1(1). С. 30-33.

Науковий керівник: доктор психологічних наук, професор Каламаж Р. В.